

5. Изаренков Д.И. Базисные составляющие коммуникативной компетентности и их формирование на продвинутом этапе обучения студентов - нефилологов. *Русский язык за рубежом*. 1990. № 4. С.39-45.

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ КРИЗИ ТА КАРАНТИНУ

Юрчук Людмила Миколаївна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри філології та гуманітарних наук
Комунального вищого навчального закладу
«Вінницька академія неперервної освіти»,
м. Вінниця, Україна

Постановка проблеми. Через вірус закрили школи по всьому світу, понад 1,2 мільярда дітей перестали ходити до школи. Як результат, освіта різко змінилася, з помітним зростанням навчання в електронному вигляді, завдяки чому викладання здійснюється дистанційно та на цифрових платформах. Дослідження показали, що онлайн-навчання сприяє швидшому засвоєнню інформації та займає менше часу, тобто зміни, викликані коронавірусом, можуть стати новою частиною освітнього процесу. Тому усі учасники освітнього процесу задаються питанням, а чи буде впровадження онлайн навчання продовжуватися і після пандемії, і як така зміна вплине на світовий ринок освіти.

Виклад основного матеріалу. Поштовх до змін в освіті може призвести до суттєвих нововведень. Повільний темп змін в системі освіти є плачевним із багатовіковими лекційними підходами до викладання, закріпленими інституційними упередженнями та застарілими формами. Однак COVID-19 став каталізатором для навчальних закладів у всьому світі для пошуку інноваційних рішень за порівняно короткий проміжок часу [1]. Помітно активізувались державно-приватні освітні партнерства, вони здатні набути більшого значення. Лише за останні кілька тижнів активно формуються консорціуми та коаліції, що складаються з різних зацікавлених сторін – включаючи уряди, видавців, освітянських фахівців, постачальників технологій та операторів телекомунікаційних мереж – збираються разом, щоб використовувати цифрові платформи як тимчасове рішення на час кризи.

Очевидно, що інформаційна нерівність збільшиться, за нею піде розшарування серед споживачів освітніх послуг. Більшість шкіл знаходять вирішення проблем із продовженням навчання, але якість навчання дуже залежить від рівня та якості доступу до інтернету. Крім того, чим менш заможні та вразливі в цифровому відношенні окремі сім'ї, тим більше відстають їхні діти, а отже, соціально-економічні нерівності ще більше посиляться. Цифровий розрив може стати більш екстремальним, якщо доступ до освіти буде продиктований доступом до новітніх технологій. Чи усвідомлюють українські освітяни, що саме вони можуть мати великий вплив на: свій стан, на стан справ у вашому житті; на своє майбутнє; на стан своїх учнів та вихованців;

на стан справ у їхньому житті; на їхнє майбутнє. Як тільки ми зрозуміємо, що ми ковалі власного щастя – це зразу буде нас наповнювати енергією (фізичною, емоційною, інтелектуальною тощо) і ми можемо увійти в новий ресурсний стан. Можемо, маємо шанс і потребу знайти ресурси і навчитися ефективно управляти ними, підвищувати їх якість, впливати на свої стани: фізичний стан, ментальний стан (змінюється самооцінка, а разом із нею і ваша вартість на ринку), емоційний ресурс, соціальний інтелект (зростає кількість людей, готових з вами співпрацювати, допомагати, спілкуватися тощо). Навчитися самому і навчити інших слухати і розуміти себе, чути свої бажання і орієнтуватися на себе. Як тільки усвідомимо, що щастя не назовні, а всередині нас і саме ми зможемо прямо впливати на свій стан і своє майбутнє, ми зможемо жити самокерованим і наповненим життям.

Фінансова світова криза, біологічна, коли пандемія вірусу охопила планету, екологічна, коли пластика в океані стає більше, ніж його мешканців, список можна продовжувати. Розуміємо, що знати про дійсний стан речей – замало. Люди знають про кризу при народженні першої дитини, про кризу сьомого року років спільного життя, а сім'ї все одно розпадаються. Роками прогнозували світову економічну кризу, а до кризи знову ми не готові.

Нам усім важливо навчитися жити і працювати в умовах криз, карантину та інших можливих викликах, бо їх стає все більше. Маємо самі навчитися, а потім, допомогти іншим адаптуватися до нової реальності, що нас оточує, а не перебувати в стані перманентного стресу, шоку. Саме звичка, навички перемагати (або прагнути до перемоги) будь в чому, визначає нашу стійкість в будь-яких умовах. Ні нас, ні ми цьому, на жаль, не вчили, тому так важливо приділити цьому увагу сьогодні. Чи потрібно розбиратися освітянам: які види і форми криз бувають, що з себе являє нинішня криза, як з ними взаємодіяти, як виробити імунітет проти будь-якої кризи? Вважаю, так, потрібно. Це означає, що ми повинні навчитися визначати, що є, або може стати, для кожного з нас і нашого оточення, дома та на роботі, *внутрішньою опорою*. Держава, станом на сьогодні, не може стати міцною опорою. На що спирається людина – тільки на стрижень всередині себе. Зараз світ не потребує людей, які просто ходять на роботу і все більше споживають різних людських благ. На сьогоднішній день, ринок більш за все потребує людей, *котрі творять, котрі креативні, котрі нормально налаштовані на зміни*, які дають *результати, що не нують, не приносять відмовок*. Думати – це спиратися на себе, бути вільним від чужої думки. А ще, починаючи будь-яку справу, потрібно вчитися принципово доводити її до логічного завершення. Формується досвід, навички.

Поділяю думки Миколи Сапсана стосовно того, що свобода починається з того моменту, коли людина усвідомлює, що її дії – усвідомлене виконання намічених планів, а відповідальність – це усвідомлене виконання намічених планів. Тобто, людина – усвідомлене виконання намічених планів. Чи завжди ми виконуємо намічені плани, чи вміємо і подобається нам планувати своє життя, чи вільні ми від сторонньої думки, яка роль оцінки вчителя на власний вибір наших вихованців, як і нас самих. Страждати, боятися і добре себе вести, щоб уникнути покарання, або негативної оцінки, люди вміють і без сторонньої

допомоги. А радіти і нічого не боятися, ризикувати – найважче, це означає що, саме на це ми маємо звернути свою увагу, енергію і час, цьому нам усім слід вчитися. Доки людина залежить від думки інших і подій зовнішнього світу, вона вкрай вразлива і неодмінно нещасна (Андре Моруа).

Тобто, ми залежні від успіху, а успіх – це стан свідомості і те, як працюють наші нейронні зв'язки (програмне забезпечення нашого мозку). Наші нейронні зв'язки залишаються з нами постійно, і в скрутні, але якщо ви успішна людина – ви знову побачите нові можливості, потрібних людей і заробите ряд кроків і визначите для себе новий стан. Маємо визнати, більшість людей знаходяться в стані зграї, вони просто не вміють робити вибір і впорядкувати своє життя. Прийшов час зайнятися собою, допомогти тим, хто хоче, поки не пізно.

Людський капітал – це те, що може захистити нас від будь-яких фінансових турбулентностей. Добре організоване життя є найбільша свобода і максимальне щеплення проти криз. Планування це свобода. Бути там, де ви вирішили, відчувати те що ви вирішили, а для цього треба не боротися за кошти для існування, а слід навчити будувати власне життя. Наше мислення – це інструмент адаптації до реальності, якщо воно не продуктивне, значить ми прийдемо до страждань, постійних стресів, пошуку винних.

У сучасному світі приділяється більше уваги такому аспекту розуму – як інтелект, але якщо ми хочемо знайти благополуччя, то не повинні обмежуватися одним лише інтелектом. Порядок в голові – порядок у справах. Наше мислення і наші слова – це причина всього, що в нашому житті є і чого немає. Ми не в змозі вирішити чужі проблеми, але можемо підказати як працюють інструменти та методики для початку змін. Не всі розуміють, що керівник, директор, президент – це професія. І потрібно наполегливо працювати, щоб напрацювати необхідні навички, щоб в команді працювали не на оцінку, а на результат і швидко, не боялися наставника, а боялися його підвести, щоб нашим учням та вихованцям було вигідніше зробити, ніж провалити завдання.

Тому дуже високі вимоги до керівника закладу (корпоративна культура), до класного керівника (партнерство), до вчителя, до учня – для початку потрібно подбати про те, щоб кожен знав: цінності свого освітнього закладу і що вони близькі йому; очікуваний результат від роботи і як вона буде оцінюватися; точку свого зростання - куди кожен може рухатися далі, для чого, як, в який спосіб; що є в освітньому закладі, хоч одна людина, яка абсолютно точно і щиро зацікавлена в його розвитку; що керівник хоче платити більше за кращий результат і готовий прямо брати участь в тому, щоб разом вчитися його досягати. А надалі, нам належить по крупницях вирощувати ставлення з кожним в команді, щоб бути справжнім лідером, за яким готові йти до кінця. Так склалося, що за нас завжди приймали рішення, батьки вдома, вчитель в школі, керівник на роботі і тощо. І коли ми поринаємо у виклики дорослого життя, виявляється, що навички приймати самостійні рішення у нас приспані, або їх взагалі немає. Ми починаємо вчитися керувати своїм життям, набиваємо шишки і радіємо успіхам. І починаємо ставити умови для свого щастя, адже

бути щасливим без умов нас не вчили. Ось коли у мене буде диплом, будинок, машина, дитина ... ось тоді я буду щасливий. А в реальності – навіть коли отримуємо бажане, то замість щастя - в душі хаос.

Висновки. Більшість людей концентрує свою увагу на перешкодах, але не звертає уваги на можливості. Коли доля надає моменти, які підходять для втілення задуманого, вони бояться ризикувати або роблять звичні речі для когось, відкладаючи власне життя на потім. Якщо не навчимося спочатку бути щасливим (і в цьому стані створювати бажане в своєму житті). Дуже важливо навчитися бути агентом змін для себе і не чекати виконання умов для щастя. Хочеш змін – стань ними.

Література

1. 3 способи як пандемія коронавірусої хвороби може змінити освіту. Ресурс: <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/3-ways-coronavirus-is-reshaping-education-and-what-changes-might-be-here-to-stay>

2. Николай Сапсан. Он-лайн лекції. Ресурс: <https://www.facebook.com/watch/1666774366666672/>